

NESLUŽBENI PROČIŠĆENI TEKST

Zakon o drvenastim kulturama kratkih ophodnji

Vrijedi od 11. veljače 2025.

Strojno pročišćen iz: NN 15/2018, NN 111/2018, NN 17/2025

Ovo je neslužbeni pročišćeni tekst, izrađen strojno iz akata objavljenih u Narodnim novinama.
Mjerodavne su objave u Narodnim novinama. Objavljen je pod licencom CC BY 4.0.

Izvezen sa slovozakona.hr/zakon/zakon-o-drvenastim-kulturama-kratkih-ophodnji/

Sadržaj

I. OPĆE ODREDBE	3
Predmet Zakona	3
Pojmovi	3
II. VRSTE I POVRŠINE ZA UZGOJ KULTURA	3
Popis vrsta	3
Primjena odredaba drugih zakona	4
Površine za uzgoj kultura	4
III. EVIDENTIRANJE PROIZVOĐAČA KULTURA	5
Upisnik proizvođača kultura	5
Brisanje iz Upisnika	5
IV. NADZOR	6
Provedba stručnog nadzora	6
Provedba upravnog i inspekcijskog nadzora	6
V. PREKRŠAJNE ODREDBE	7
VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	7
Donošenje provedbenih propisa	7
Postojeći nasadi	7
Stupanje na snagu	8
Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda	9

ZAKON O DRVENASTIM KULTURAMA KRATKIH OPHODNJI

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

- (1) Ovim se Zakonom uređuje osnivanje, uzgoj i korištenje drvenastih ili drugih biljnih kultura kratkih ophodnji (u daljnjem tekstu: kulture).
- (2) Cilj ovoga Zakona je stvaranje uvjeta za proizvodnju biomase iz kultura kao obnovljivog i ekološki prihvatljivog energenta na načelima gospodarske održivosti, socijalne odgovornosti i ekološke prihvatljivosti.
- (3) Svrha ovoga Zakona je doprinos energetske i gospodarske razvoju Republike Hrvatske povećanjem sigurnosti opskrbe korištenjem dodatnih nacionalnih izvora energije, razvoj ruralnog prostora poticanjem gospodarske aktivnosti na lokalnoj razini uporabom dodatnih proizvodnih potencijala poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

Pojmovi

Članak 2.

- (1) U smislu ovoga Zakona kulturama se smatraju intenzivni nasadi brzorastućih vrsta drveća ili drugih biljnih vrsta koje se uzgajaju na poljoprivrednom ili šumskom zemljištu u kratkom razdoblju, najdulje do osam godina između dviju sječa odnosno žetvi, radi ostvarenja visokih prinosa biomase za energetske svrhe.
- (2) Proizvođač kulture je svaka pravna ili fizička osoba koja se bavi uzgojem kultura sukladno ovome Zakonu.
- (3) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

II. VRSTE I POVRŠINE ZA UZGOJ KULTURA

Popis vrsta

Članak 3.

- (1) Za osnivanje i uzgoj kultura mogu se koristiti zavičajne i strane biljne vrste, uključujući i njihove križance.
- (2) Dopušteno je koristiti samo one strane biljne vrste, uključujući i njihove križance, za koje je u svrhu uzgoja kulture, sukladno propisu kojim se uređuje područje zaštite prirode, utvrđeno da njihovo uvođenje u prirodu na području Republike Hrvatske i u ekosustave u kojima prirodno ne obitavaju ne predstavlja ekološki rizik za bioraznolikost, ljudsko zdravlje ili obavljanje gospodarske djelatnosti.

(3) Popis zavičajnih i stranih biljnih vrsta, uključujući i njihove križance koje je dopušteno koristiti za osnivanje kultura na poljoprivrednom, odnosno šumskom zemljištu, duljinu ophodnje te način i uvjete pod kojima se mogu uzgajati kulture utvrđuje pravilnikom ministar nadležan za poslove poljoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: ministar) uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove zaštite prirode.

Primjena odredaba drugih zakona

Članak 4.

- (1) Na vrste iz članka 3. ovoga Zakona, ako se koriste u svrhu uzgoja kultura, ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje područje šumarstva, osim onih koje se odnose na stavljanje u promet drvnih proizvoda s izvanšumskih površina.
- (2) Na poljoprivredne površine iz članka 5. ovoga Zakona, ako se koriste u svrhu uzgoja kultura, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje područje održavanje i zaštita poljoprivrednog zemljišta, korištenje poljoprivrednog zemljišta, promjena namjene poljoprivrednog zemljišta i raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske.
- (3) Na odabir lokacije i vrste uzgojne kulture primjenjuju se odredbe zakona koji uređuju područja zaštite okoliša i prirode.

Površine za uzgoj kultura

Članak 5.

- (1) Kulture se mogu osnivati i uzgajati na rok do 20 godina, i to na:
1. šumskom zemljištu, ako to nije u suprotnosti sa šumskogospodarskim planom
 2. poljoprivrednom zemljištu koje je vrednovano kao ostalo poljoprivredno zemljište (PŠ).
- (2) Iznimno od stavka 1. točke 1. ovoga članka, na šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske, ako to nije u suprotnosti sa šumskogospodarskim planom, kulture se mogu osnivati i uzgajati na rok koji je određen propisom iz područja šumarstva.
- (3) Ostalo poljoprivredno zemljište (PŠ) iz stavka 1. točke 2. ovoga članka koje je namijenjeno za uzgoj kultura za potrebe proizvodnje biomase za energetske svrhe nije moguće prenamijeniti u šumsko zemljište odnosno u šumu.
- (4) Ostalo poljoprivredno zemljište (PŠ) iz stavka 1. točke 2. ovoga članka potrebno je nakon isteka 20 godina od osnivanja kulture vratiti u namjenu za poljoprivrednu proizvodnju.
- (5) Osnivanje i uzgoj kultura na zemljištu iz stavka 1. ovoga članka moguće je samo ako nije u suprotnosti s posebnim propisima iz područja zaštite prirode i prostornog uređenja.

III. EVIDENTIRANJE PROIZVOĐAČA KULTURA

Upisnik proizvođača kultura

Članak 6.

- (1) Proizvođači kultura moraju biti upisani u Upisnik proizvođača drvenastih kultura kratkih ophodnji (u daljnjem tekstu: Upisnik).
- (2) Upisnik vodi nadležni upravni odjel za poljoprivredu i šumarstvo u jedinici područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: nadležni upravni odjel).
- (3) Zahtjev za upis u Upisnik nadležnom upravnom odjelu na propisanom obrascu podnosi proizvođač kulture koji je vlasnik ili posjednik zemljišta iz članka 5. ovoga Zakona.
- (4) Ako se nasad podiže na poljoprivrednom zemljištu, proizvođač kulture mora uz zahtjev iz stavka 3. ovoga članka dostaviti i dokaz o bonitetnoj vrijednosti tog poljoprivrednog zemljišta.
- (5) Nadležni upravni odjel o zahtjevu iz stavka 3. ovoga članka donosi rješenje.
- (6) Za upis u Upisnik proizvođači kultura moraju raspolagati odgovarajućim poljoprivrednim ili šumskim zemljištem za osnivanje i uzgoj kultura, sadnim materijalom vrsta iz članka 3. ovoga Zakona proizvedenim na registriranome mjestu proizvodnje u Europskoj uniji.
- (7) Ministarstvo vodi Registar upisnika iz stavka 1. ovoga članka.
- (8) Sadržaj, oblik i način vođenja Upisnika te obrazac zahtjeva, i dokumentaciju koja mora biti priložena zahtjevu pravilnikom propisuje ministar.

Brisanje iz Upisnika

Članak 7.

- (1) Nadležni upravni odjel će pokrenuti postupak brisanja proizvođača kulture iz Upisnika:
 - a) na zahtjev proizvođača kulture
 - b) po isteku roka iz članka 5. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona
 - c) po sili zakona:
 - smrću proizvođača kulture ili prestankom postojanja pravne osobe koja je upisana kao proizvođač kulture
 - uzastopnim odbijanjem provođenja mjera za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti naređenih rješenjem šumarskog ili poljoprivrednog inspektora iz članka 11. ovoga Zakona.
- (2) O brisanju proizvođača kulture iz Upisnika nadležni upravni odjel donosi rješenje.
- (3) U rješenju iz stavka 2. ovoga članka proizvođaču kulture koji je brisan iz Upisnika naložit će se uklanjanje nadzemnog i podzemnog dijela kulture na zemljištu iz članka 5. ovoga Zakona u roku od najdulje 30 dana od dostave rješenja o brisanju iz Upisnika.

(4) Ako proizvođač kulture koji je brisan iz Upisnika ili nasljednik proizvođača ne provedu naloženu radnju iz stavka 3. ovoga članka, istu će izvršiti Hrvatske šume d. o. o. na trošak proizvođača kulture koji je brisan iz Upisnika ili nasljednika proizvođača u daljnjem roku od 15 dana.

(5) Drvena masa koja preostane nakon uklanjanja kulture iz stavaka 3. i 4. ovoga članka pripada proizvođaču kulture.

Članak 8.

Protiv rješenja iz članaka 6. i 7. ovoga Zakona može se izjaviti žalba Ministarstvu, a protiv rješenja Ministarstva nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

IV. NADZOR

Provedba stručnog nadzora

Članak 9.

- (1) Stručni nadzor nad uzgojem kultura provodi Ministarstvo.
- (2) Zahtjev za provedbu stručnog nadzora Ministarstvu na propisanom obrascu podnosi proizvođač kulture najkasnije do 15. veljače za tekuću godinu.
- (3) Stručni nadzor podrazumijeva kontrolu, na terenu nakon osnivanja kulture i najmanje jednom godišnje kod svih proizvođača kultura u vrijeme vegetacije, o udovoljavanju zahtjevima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, o čemu se sastavlja zapisnik.
- (4) Ako se stručnim nadzorom utvrdi neudovoljavanje zahtjevima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, o istom će se obavijestiti nadležna inspekcija iz članka 10. ovoga Zakona.
- (5) Sadržaj i način provedbe stručnog nadzora propisuje ministar pravilnikom.

Provedba upravnog i inspekcijskog nadzora

Članak 10.

- (1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega na šumskom zemljištu provodi šumarski inspektor sukladno ovome Zakonu i propisima iz područja šumarstva.
- (3) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega na poljoprivrednom zemljištu provodi poljoprivredni inspektor sukladno ovome Zakonu i propisima iz područja poljoprivrednog zemljišta.

Članak 11.

- (1) Ako šumarski ili poljoprivredni inspektor u provođenju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon i propisi doneseni na temelju njega, rješenjem će narediti otklanjanje utvrđene nepravilnosti određujući rok u kojem se nepravilnost mora otkloniti te će o tome obavijestiti Ministarstvo, Agenciju za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i nadležni upravni odjel.

(2) Protiv rješenja inspektora žalba nije dopuštena, već se može pokrenuti upravni spor.

(3) Pokrenuti upravni spor protiv rješenja inspektora ne zadržava izvršenje rješenja.

V. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 12.

(1) Novčanom kaznom od 3000,00 do 7000,00 eura kaznit će se za prekršaj proizvođač kulture pravna osoba ako:

- a) je podigao nasad, a nije podnio zahtjev za stručni nadzor (članak 9. stavak 2.)
- b) sječu brzorastućih vrsta drveća ili žetvu drugih biljnih vrsta ne obavi u propisanoj ophodnji nakon osnivanja nasada (članak 3. stavak 3.)
- c) je osnovao nasad vrstama koje nisu dopuštene za uzgoj kulture (članak 3. stavak 3.)
- d) ne uzgaja kulture na način i pod uvjetima pod kojima je iste dopušteno uzgajati (članak 3. stavak 3.)
- e) uzgaja kulture na zemljištu na kojem uzgoj nije dozvoljen (članak 5. stavak 1.)
- f) ostalo poljoprivredno zemljište (PŠ) koristi za uzgoj kulture nakon isteka roka od 20 godina od osnivanja kulture (članak 5. stavak 1.)
- g) nije upisan u Upisnik (članak 6. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 1500,00 do 5000,00 eura.

(3) Novčanom kaznom od 1500,00 do 5000,00 eura kaznit će se proizvođač kulture fizička osoba za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje provedbenih propisa

Članak 13.

Ministar će donijeti pravilnike iz članka 3. stavka 3., članka 6. stavka 7. i članka 9. stavka 4. ovoga Zakona u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Postojeći nasadi

Članak 14.

(1) Osobe koje na dan stupanja na snagu ovog Zakona imaju osnovane nasade brzorastućih vrsta drveća ili drugih brzorastućih biljnih vrsta za proizvodnju biomase dužne su u roku od tri mjeseca nakon stupanja na snagu pravilnika iz članka 6. stavka 7. ovoga Zakona obavijestiti Ministarstvo o postojanju nasada te podnijeti zahtjev za stručnim nadzorom iz članka 9. ovoga Zakona.

(2) U slučaju da se stručnim nadzorom utvrdi da nasad iz stavka 1. ovoga članka udovoljava zahtjevima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega, osoba koja ga je osnovala obvezna je u roku od dva mjeseca nakon izvršenog stručnog nadzora podnijeti zahtjev za upis u Upisnik.

(3) U slučaju da se stručnim nadzorom utvrdi da nasad iz stavka 1. ovoga članka ne udovoljava zahtjevima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega te isti udovoljava posebnim propisima iz područja zaštite prirode, osoba koja je osnovala nasad ima mogućnost u roku od osam godina nakon stupanja na snagu pravilnika iz članka 6. stavka 7. ovoga Zakona uskladiti se s odredbama ovoga Zakona i podnijeti zahtjev za upis u Upisnik, u suprotnome nakon isteka istog roka od osam godina na površine na kojima se nalaze nasadi iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe posebnih propisa iz područja poljoprivrednog zemljišta i šuma.

Stupanje na snagu

Članak 15.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 111/2018

Članak 4.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2019.

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 17/2025

Članak 9.

(1) Osobe koje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imaju osnovane nasade brzorastućih vrsta drveća ili drugih brzorastućih biljnih vrsta za proizvodnju biomase dužne su u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona obavijestiti Ministarstvo o postojanju nasada te podnijeti zahtjev za stručni nadzor iz članka 6. ovoga Zakona.

(2) Ako se stručnim nadzorom utvrdi da nasad iz stavka 1. ovoga članka udovoljava zahtjevima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, osoba koja ga je osnovala obvezna je u roku od dva mjeseca nakon izvršenog stručnog nadzora podnijeti zahtjev za upis u Upisnik.

(3) Ako se stručnim nadzorom utvrdi da nasad iz stavka 1. ovoga članka ne udovoljava zahtjevima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe pravilnika kojim se propisuje način provedbe i druga pitanja vezana za stručni nadzor uzgoja drvenastih kultura kratkih ophodnji.

(4) Osobe koje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imaju osnovane nasade brzorastućih stranih vrsta drveća ili drugih brzorastućih stranih biljnih vrsta za proizvodnju biomase, kao i proizvođači kultura koji su podigli nasade stranih vrsta prije stupanja na snagu Zakona o drvenastim kulturama kratkih ophodnji (»Narodne novine«, br. 15/18. i 111/18.) na poljoprivrednom zemljištu vrednovanom kao osobito vrijedno obradivo poljoprivredno zemljište (P1), vrijedno obradivo poljoprivredno zemljište (P2) i ostalo obradivo poljoprivredno zemljište (P3) te proizvođači koji su podigli nasade stranih vrsta na poljoprivrednom zemljištu vrednovanom kao ostalo obradivo poljoprivredno zemljište (P3), stupanjem na snagu ovoga Zakona moraju posjedovati rješenje ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode kojim je dopušteno uvođenje tih stranih vrsta u prirodu Republike Hrvatske, osim u slučaju uvođenja u prirodu vrsta navedenih na bijeloj listi u Prilogu II. Pravilnika o crnoj i bijeloj listi stranih vrsta (»Narodne novine«, br. 13/24.).

Članak 10.

(1) Proizvođači kultura koji su do stupanja na snagu Zakona o drvenastim kulturama kratkih ophodnji (»Narodne novine«, br. 15/18. i 111/18.) podigli nasade drvenastih kultura kratkih ophodnji na poljoprivrednom zemljištu vrednovanom kao osobito vrijedno obradivo poljoprivredno zemljište (P1), vrijedno obradivo

poljoprivredno zemljište (P2) i ostalo obradivo poljoprivredno zemljište (P3), a udovoljavaju svim ostalim uvjetima za upis u Upisnik sukladno Pravilniku o Upisniku proizvođača drvenastih kultura kratkih ophodnji (»Narodne novine«, br. 110/18.), mogu zadržati postojeći nasad do isteka roka od 20 godina od dana podizanja nasada.

(2) Proizvođači kultura koji su do stupanja na snagu ovoga Zakona podigli nasade drvenastih kultura kratkih ophodnji na poljoprivrednom zemljištu vrednovanom kao ostalo obradivo poljoprivredno zemljište (P3), a udovoljavaju svim ostalim uvjetima za upis u Upisnik sukladno Pravilniku o Upisniku proizvođača drvenastih kultura kratkih ophodnji (»Narodne novine«, br. 110/18.), mogu zadržati postojeći nasad do isteka roka od 20 godina od dana podizanja nasada.

(3) Po isteku roka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka s poljoprivrednog zemljišta vrednovanog kao osobito vrijedno obradivo poljoprivredno zemljište (P1), vrijedno obradivo poljoprivredno zemljište (P2) i ostalo obradivo poljoprivredno zemljište (P3), proizvođači su dužni ukloniti nasad i vratiti zemljište u namjenu za poljoprivrednu proizvodnju sukladno posebnim propisima iz područja poljoprivrednog zemljišta.

Članak 11.

Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti Pravilnik o popisu biljnih vrsta za osnivanje drvenastih kultura kratkih ophodnji te načinu i uvjetima pod kojima se mogu uzgajati (»Narodne novine«, br. 16/19.), Pravilnik o stručnom nadzoru uzgoja drvenastih kultura kratkih ophodnji (»Narodne novine«, br. 111/18., 33/19. i 50/19.) i Pravilnik o Upisniku proizvođača drvenastih kultura kratkih ophodnji (»Narodne novine«, br. 110/18.) s odredbama ovoga Zakona.

Članak 12.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.